

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Ivre Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De Decimis. Consilium CCCCLII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98716](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98716)

De Decimis.

S V M M A R I V M.

De congrua portione.

1. Congrua portio iudex quis sit competens.
2. Episcopi etiam in exemptis iurisdictione interdum competens delegatione Apostolica.
3. Permissum aut prohibitum in uno quando censetur prohibitum aut permissum in alio.
4. 6. Congrua portio onus pertinet ad possidentem siue titulo oneroso siue lucrativo decimas.
5. Congrua portio onere decima subordinata gravanda.
7. Decima cuiuscumque fundi onus reale sunt.
8. Annata solutio deductis oneribus.
9. Congrua portio favorabilis est, & assignari potest etiam ex bonis exemptorum.

CONSILIVM CCCCII.

Ad difficultates, quæ ex parte Reverendi Domini Abbatis Paracensis adversus sententiam provisionalem per Dominum Officiale Mechliniensem super congrua portione ex decimis Monasterij Paracensis præstanda laram proponuntur, paucis respondendum esse putamus modo, qui sequitur.

Ad primam, an hæc sententia nullitatis vitio sit obnoxia; ob id, quod omnia, & singula Monasteria Præmonstratensis Ordinis, seu congregationis, tam quoad personas, quam bona sint exempta à jurisdictione ordinaria quorumcumque Episcoporum, & immediate subiecta Sedi Apostolicæ; sententia autem qualiscumque in non subditum, aut alias sine jurisdictione competente lata, nullius sit momenti, & condemnatum non infringat, l. ult. c. si à non compet. aud. c. si clerici de iudic. c. ad audientiam de consuet. Decimus nullitatis vitium nullum hinc subesse; ob id, quod cognitio, & definitio congruæ portio specialiter iure sit mandata Ordinariis Iudicibus, Archiepiscopis, & Episcopis cum abrogatione seu derogatione quorumcumque privilegiorum & exemptionum; tam per priores Iuris Canonici constitutiones, c. de monachis de præbend. c. 1. de supplen. neglig. prælat. c. 1. de præben. lib. 6. clem. 1. de iure patron. c. 1. §. ubi autem de decimis lib. 6. quàm novissimè per decreta Concilij Tridentini, sess. 6. cap. 2. de reformat. & sess. 24. cap. 5. de reformat. & sess. 24. cap. 13. vers. in parochialibus de reformat. * idque perinde adversus exemptos ut alios, d. c. de monachis, d. c. 1. & d. clem. 1. eam etiam adhibita cautione, ut Ordinariis id liceat, non tantum ex ordinaria, sed etiam ex delegata potestate, tamquam ad hoc delegatis per Sedem Apostolicam, d. c. 2. sess. 6. d. c. 5. sess. 24. Quæ delegatio privilegij exemptionis non repugnat, cum nihil interfit, an Papa ipse per se quid faciat, an per alium ad hoc specialiter vel generaliter delegatum, l. 1. §. de iussu de vi & vi armata; cum delegatus gerat vices delegantis, c. sane de offic. & potest. iud. deleg. & quod agit, non pro suo, sed mandantis imperio agat, l. Et si prætor de offic. eius cui mand. est iurisdictionis; atque eo respectu delegatus seipso maior sit, d. c. sane, c. pastoralis de off. ordin. Unde est, quod & in alijs pluribus articulis per decreta ejusdem Concilij Tridentini, Episcopis multa

Conf. Wamel. Tom. II.

permissa sint Apostolicâ auctoritate exercere, quæ adversus privilegia exemptorum ex ordinariâ potestate alioqui exercere non possent, sess. 6. c. 3. & 4. sess. 7. cap. 6. & 8. sess. 13. cap. 5. sess. 14. c. 4. sess. 21. c. 3. 5. 7. & 8. sess. 22. c. 5. 8. 10. 11. 14. sess. 25. c. 8. & 9. ut eâ ratione Ordinariorum potestas ampliata sit, & exemptorum privilegia facta testâ maneat.

Ex quâ consideratione resolvitur quoque, quod secundo loco proponitur, de exemptione bonorum dicti Ordinis, & illorum immediata subiectione sub jurisdictione & potestate Sedis Apostolicæ: nam & eâ in parte constat hæc ordinarij Iudicis seu metropolitani Archiepiscopi potestas & jurisdictione; non ex proprio, sed delegato jure, & quicquid hac in parte factum est sustinetur non ex ordinaria, sed ex Apostolica potestate: cui ut ipsæ personæ quantumvis exemptæ subiectæ sunt, ita quoque illorum bona temporalia proculdubio subiecta censentur; & quod ex hac delegata Apostolica auctoritate sit, id à Sede Apostolicâ factum censi debet. Ut proinde ex hoc processu & sententia non possit dici quicquam actum adversus privilegia exemptionis, quæ hic Ordo perinde quoad bona sua, ut personas suas habet.

Nec hac in parte quicquam immutat, quod tertio loco proponitur, de tacitâ confirmatione privilegiorum quorumcumque exemptorum, per hoc, quod Innocentij Quarti in Concilio Lugdunensi edita constitutio, in c. 1. de privileg. lib. 6. addito uno aut altero articulo renovata sit & confirmata per Concilium Tridentinum, sess. 7. de reformat. cap. 14. quoad derogationem privilegiorum, quæ virtute exemptionis quibuscumque exemptis, præsertim adversus jurisdictionem ordinariam quoquo modo concessa est, vel competitæ quali per specialem derogationem in certis articulis privilegij vis & potestas perduret in cæteris, l. Ex eo de testib. l. cum prætor de iudic. & ut prohibitio in uno, in alijs permissionem continet; ita quoque ex adverso in uno permissum, in alijs denegatum seu prohibitum censetur, c. inter corporalia §. sed neque & ibi Gloss. in verb. Non invenitur de translat. Episc. l. maritus & ibi Gloss. in V. præscriptis c. de procurat. c. Nonne de præsumpt. Nam hoc genus argumenti non concludit in his, de quibus alibi extat specialis provisio, Angelus in d. l. cum prætor: ut nec in eo argumenti genere, quod à contrario sensu ducitur, ex contrarij sensus ratione convincitur, de quo vel generalis, vel specialis lex seu provisio extat, Præses in loco à contrario sensu, vers. primo enim aliqui dicunt. Cum igitur per speciales canones & decreta Ordinariis sit permissa hujus congruæ portio assignatio etiam adversus exemptos, saltem Apostolicâ auctoritate; in consideratione haberi non potest hæc specialis Innocentij jurisdictionis concessio, ad hoc ut denegata videatur in alijs articulis, non in illa sed aliorum Pontificum vel Conciliorum decretis permissa.

Quarto loco quod proponitur de oneroso titulo, quali his decimis hoc onus congruæ portio pro parte vel toto imponi non possit, ex eo, quod dictum Monasterium titulo emptionis (quem constat omnino onerosum, & nulla ex parte

Gg 3

lucra

locrativum esse, l. Ex promissione De oblig. & act. §. Si res aliena Insti. De legat. I. has decimas ab Episcopo Leodiensi acquiliverit, illasque ob id ex lucrativa causa non habeat; non satis momenti habet ad hoc onus congruæ portionis avertendum; * ubi nulla subest occasio incorporandi simplex aliquod beneficium, vel ex consuetudine primitivæ non solvuntur: tum quod à Concilio Tridentino sic subordinatè designatæ sint decimæ, sess. 24. de reformat. cap. 13. versic. in parochialibus; tum quod decimæ omnes regulariter sint huic oneri obnoxie; ita ut quemadmodum Ecclesiarum parochialium Rectores fundatam intentionem habent ad ipsas decimas, si non probentur privilegio, consuetudine, vel præscriptione ad alium pertinere, c. Cum contingat de decimis; ita perinde fundatam habeant intentionem ad hoc congruæ portionis onus obtinendum ex decimis, eo casu, quo ex privilegio, vel consuetudine ad alium decimæ pertinent.

7. Est enim hoc onus velut reale, & quemcumque decimarum possessorem sive Ecclesiasticum, sive sæcularem sequitur, Rebuff. in tract. De congr. portione nu. 48. ut census aut tributum, l. 1. & seq. c. Sine cens. & reliq. idque sine distinctione sive ex onerosa, sive ex lucrativa causa illæ possideantur. Nam perinde emptorem, ut donatorem sequuntur onera, quæ rei emptæ vel donatæ adherent vel inhaerent: & ita quidem ut contrariâ pactione aliter constitui non possit, l. 2. & 3. c. Sine cens. & reliq. Transiit enim semper res cum sua causa, seu onere, etiam si de illa nihil inter contrahentes dicatur, l. Si convenit §. Si fundus de pig. actione, l. 1. §. pro secundo c. De caduc. tollen. Steph. Bertran. consil. 306. Cum quaeritur nu. 2. vol. 8. Ex quo est, quod qui fundum emit, etiam si illum liberum, & optimum maximum venditor vendat, teneatur ad decimarum præstationem, c. 1. c. Cum non sit, de decimis: quia decimæ omnium fundorum onus ordinarium sunt; ideoque emptor vel sciat, vel scire debeat, quod huiusmodi onus fundo impositum sit, & fundum apud quemcumque possessorem sequatur, l. 1. §. fin. De act. empti, Alciat. cons. 40. Visa est mihi. Cui consequens est, quod qui decimas emit, sub eâ conditione, & onere emere censetur, ut inde præstet Rectori Ecclesiæ congruam portionem; ne liberiori iure res sit apud successorem, etiam singularem, quam fuit apud auctorem, l. Qui in alterius De reg. iur. qui plus iuris in alium transferre non potest, quam ipse habet, l. Nemo plus iuris De reg. iur.

8. A qua necessitate præstandi huius oneris congruæ portionis dictum Monasterium exonerari non debet, ex eo, quod Monasterium in successione seu confirmatione novi Abbatis, ratione & pro modo suorum bonorum, annatam Cameræ Apostolicæolvere debeat; quod quinto loco proponitur. Nam annatæ solutio munus extraordinarium est; cujus occasione nihil diminui solet ex ordinariis muneribus; ut qui nec decimam Papalem (quæ interdum ex necessitate publica indicitur, clem. 2. De decimis, c. 1. eod. tit. in extravag. communib.) solvit, liberatur à præstatione decimarum, quæ debetur ex fructibus fundi, ex quo hæc extraordinaria decima præstatur, sed minor modus bonorum seu reddituum Prælatuæ vel beneficii, de cujus

fructibus decima petitur, constituitur per deductionem huiusmodi ordinarii redditus, d. c. 1. vers. in solvendo. Ut in censu quoque constituendo huiusmodi ordinaria fundi onera per censitores deducuntur, l. Forma D. De censib. Eademque ratione in annatæ solutione huiusmodi deductionis ratio haberi debeat; & tanto minor constitui quantitas fructuum, quanto major est vel congruæ portionis præstatio: sic ut annatæ onus nullam in proposito exculationem præstare debeat.

Sed nec hoc, quod sexto loco proponitur, ad exculationem huius oneris prodesse potest; quod per decretum Concilii Tridentini, imò per idem caput, quo Episcopis permittitur hæc congruæ portionis assignatio, cautum sit, sess. 24. cap. 13. nè tenentati Cathedralium Ecclesiarum succurratur per unionem Monasteriorum, in quibus viget regularis observantia; vel quæ Capitulis generalibus, & certis Visitationibus subduntur: quasi multo minus permitti debeat aliquid detrahi Monasterijs, pro congrua portione Pastorum. Quippe totius Monasterij alicujus unio, & applicatio ad Cathedralium Ecclesiam, à quâ Monasterium, illiusque bona nullo modo dependent; cum per illam Monasterium in effectu extinguatur ac supprimatur, & pars illius, cui applicatur, esse incipiat, non perdurans in priore sua substantia, c. Sicut unire De excess. prælat. Gloss. in c. 1. Ne sede vacante &c. per se in genere odiosa est, continens religionis dissolutionem, c. 1. Ne sede vacante. At vero hæc congruæ portionis assignatio favorabilis est, quia reducit hanc rem ad suam priorem naturam, Gloss. in c. Sicut unire De præben. l. Si unus §. pactus ne peteret De pact. c. 1. eod. tit. lib. 6. hoc est redditus & restituit Pastori Ecclesiæ partem decimarum, quæ olim ante privilegium, seu præscriptionem omnes in solidum ad illum pertinebant; & nisi sub conditione seu onere præstandi hanc congruam portionem alij concedi, aut præscriptione per alium acquiri non poterant, c. Exposuisti. in fine De præben. Ita ut per hanc congruæ portionis assignationem non tam detrahatur possessoribus decimarum, quam restituitur Pastori, quod in affectu illi detractum fuit, & ob id per Ordinarium ita statui, & per possessorem decimarum a quo animo id tolerari debeat, Clem. 1. De iure patron. Proinde non video, quâ ratione hæc provisionaliter sententia ex defectu jurisdictionis, vel iustæ causæ, vel nulla vel iniqua dici possit: ideoque sentio illi obtemperandum esse, donec pleniori causæ cognitione adhibita constiterit, vel dicto Pastori aliunde prius satis prospectum fuisse; aut dictum Monasterium ad tantam summam onerari non debuisset; cujus probandi occasio & potestas adhuc salva est.

De Decimis.

SUMMARY.

De congrua portione.

1. 3. Congruam portionem proportionabiliter præstare debent omnes, qui in decimis aliquam partem habent.
2. Pontificis ademptio censetur casus fortuitus.
4. Legato alicui fundi, deducto usufructu, peti debet usufructus alteri peculiariter legatus, ab hærede, non à primo legatario.
5. Legatus servus, exceptis vernis, peti debent verna ab hære.